

Lantmäterimyndigheten vid Borås stad

19 september 2023

ANSÖKAN OM LEDNINGSRÄTT

Sökande	Borås Energi och Miljö AB Org.nr. 556527-5590 Box 1713 201 17 Borås Ombud: Advokaterna Anders Linnerborg och Emelie Sandberg Setterwalls Advokatbyrå Box 4501 203 20 Malmö Telefon: 010-690 04 45 resp. 010-690 04 29, e-post: anders.linnerborg@setterwalls.se resp. emelie.sandberg@setterwalls.se
Saken	Ledningsrätt enligt ledningsrättslagen (1973:1144)

1. Ansökan om ledningsrätt

- 1.1 Borås Energi och Miljö AB ("Sökanden") ansöker om att Lantmäterimyndigheten till förmån för Sökanden beslutar om att ledningsrätt upplåts enligt Bilaga 1 och 2 ("Ledningsrättsområdet").
- 1.2 Sökanden ansöker även om att ledningsrätten ska innefatta rätt att anlägga och för all framtid bibehålla, underhålla och nyttja ledningarna inom Ledningsrättsområdet.
- 1.3 Sökanden ansöker om att tillträde enligt 25 a § ledningsrättslagen får ske utan hinder av att beslut om ledningsrätt inte har vunnit laga kraft (s.k. förtida tillträde).
- 1.4 Sökanden ansöker även om tillfälligt nyttjande av de arbetsområde samt etableringsytor som framgår av Bilaga 1 och 2.

- 1.5 Sökanden ska även ges rätt att inom upplåtet område ta bort träd och andra föremål som är till hinder för anläggningen eller är till direkt men för dess säkerhet. Avverkade träd tillhör fastighetsägaren.
- 1.6 Sökanden ska även ges rätt att för arbete med och tillsyn eller underhåll av anläggningen äga obehindrat tillträde till anläggningen. I denna rätt ska även ingå att för ändamålet nyttja fastighetsägarens vägar.
- 1.7 Sökanden ska även, inom ramen för lantmäteriförrättningen, ges rätt att, före anläggningarnas utförande, utföra de geotekniska och arkeologiska förundersökningar som krävs för ledningsdragningen.

2. Bakgrund

- 2.1 Sökanden är va-huvudman i Borås Stad och har därför skyldighet enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att säkerställa vattenförsörjning och avlopp i stadens verksamhetsområde. Stadens befintliga huvudvattenverk togs i drift 1932 och är i behov av renovering. Om denna renovering genomförs under ordinarie drift av vattenverket innebär det risker för dricksvattenförsörjningen i staden. Därtill förväntas behovet av dricksvattnet att öka inom staden. I syfte att stärka och öka redundansen i dricksvattenförsörjningen inom Borås Stad arbetar därför Sökanden med framtagande av en ny dricksvattentäkt samt ett nytt vattenverk. Med anledning av detta krävs även nya ledningar samt nya ledningssträckor. Ledningarna ska förse Sökandens nya vattenverk med råvatten från vattentäkten, förse fastigheter med dricksvatten från vattenverket samt leda bort dag- och avloppsvatten. För dessa ledningar ansöker Sökanden nu om ledningsrätt. Vilka ledningar som läggs inom respektive sträcka framgår av Bilaga 3.
- 2.2 Även befintliga ledningar och kanalisationer, och som i vissa fall redan har ledningsrätt och i andra fall inte, ingår i nu ansökt ledningsrätt. Därtill ska vissa ledningar läggas om. Dessa presenteras i Bilaga 1 och 2. Bilaga 1 och Bilaga 2 utgörs av motsvarande kartor, Bilaga 1 i shape och Bilaga 2 i pdf.

3. Grunder för ledningsrätt

- 3.1 Ledningarna som omfattas av ansökan om ledningsrätt utgörs främst av planerade vatten- eller avloppsledningar till och från det planerade vattenverket i Dalsjöfors. Ledningarna ingår därmed i en allmän va-anläggning och förser ett samhälle med vatten eller därifrån bortför avloppsvatten eller annan orenlighet, jfr 2 § p. 3 a) och b) ledningsrättslagen. Ansökan inkluderar även fiberledning längs hela den ansökta sträckningen, jfr 2 § 1 p. ledningsrättslagen.
- 3.2 Sökanden är vidare av uppfattningen att det eventuella intrång som överföringsledningen kan innebära är ringa i jämförelse med den stora nyttan av ledningen, jfr 2 § p. 3 d) ledningsrättslagen. Ledningarna innebär inte i något fall att synnerlig olägenhet uppkommer för berörda fastighetsägare.
- 3.3 I ledningarna ingår även sådana för dess ändamål erforderliga anordningar och som utgör tillbehör till ledningen, jfr 3 § ledningsrättslagen.

- 3.4 Ledningsrättsområdet omfattar som utgångspunkt ledningarnas centrumlinje samt 3 meter på vardera sida, dvs. en sex meter bred korridor. På de sträckningar där det finns befintlig kanalisation eller där det krävs av andra anledningar, ex. då en dagvattenledning är lokaliserad i samma ledningsgrav eller där det förekommer hinder, varierar ledningsbredden för den ansökta ledningsrätten. Ansökt ledningsrättsområde för varje delsträcka framgår av Bilaga 1 och 2.
- 3.5 Ändamålet med ledningsrätten kan inte tillgodoses på annat sätt. Ledningarna är nödvändiga för Sökandens nya vattenverk och för distributionen av dricksvatten samt omhändertagande av avloppsvatten. Ledningssträckningen har i huvudsak styrts av fasta anslutningspunkter. Även befintligt nät, geologiska förhållanden samt skyddad natur har beaktats vid val av sträckning. Eventuella olägenheter från allmän synpunkt eller enskild synpunkt överväger inte de fördelar som kan vinnas genom ledningsrätten. Ledningen är nödvändig för att dricksvattentillgången ska säkras i Borås Stad samt för del av Bollebygd kommun, vilket är ett centralt angeläget allmänt intresse.
- 3.6 Ledningsrätten försvårar inte områdets ändamålsenliga användning.
- 3.7 Ledningsrätten är inte i strid med detaljplan eller områdesbestämmelser utöver några få mindre avvikelser som inte motverkar syftet med aktuella planer. Dessa avvikelser är inte av sådan karaktär att de utgör något hinder för beviljande av ledningsrätten. Ledningsrätten motverkar inte heller syftet med eventuella naturvårdsföreskrifter.
- 3.8 Sökanden har ansökt om dispens från strand- samt biotoppskyddsbestämmelserna i det fall detta krävs vid anläggande av ledningen. Sökanden kommer även anmäla vattenverksamhet för de åtgärder där anmälningspliktig vattenverksamhet behöver företas samt anmäla åtgärderna enligt kulturmiljölagen. Samtliga anmälningar och dispenser som ansökan om ledningsrätt föranleder finns upptagna i Bilaga 4. Underlag till sökta dispenser framgår av Bilaga 5. Om nödvändigt kommer även ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken genomföras för relevanta delar.
- 4. Grunder för förtida tillträde**
- 4.1 Beroende på de övriga prövningar som pågår, bland annat för vattenuttag och vattenverk, och när lagakraftvunna beslut kommer att föreligga, kan det bli nödvändigt att påbörja ledningsbyggnaden skyndsamt.
- 4.2 Enligt 25 och 25 a §§ ledningsrättslagen samt 30 a § fastighetsbildningslagen är det möjligt för lantmäterimyndigheten att i vissa fall förskriva att förtida tillträde får ske. Av bestämmelsen i fastighetsbildningslagen framgår att om det på grund av särskilda omständigheter är lämpligt, får Lantmäteriet medge att tillträde sker utan hinder av att ledningsrättsbeslutet inte har vunnit laga kraft.
- 4.3 I förevarande fall gäller ledningsrätten för den allmänna vattenförsörjningen inom Borås stad samt för del av Bollebygd kommun. Behovet av aktuell ledning är stort för att erhålla en redundant vattenförsörjning inom staden. Sjöbo

vattenverk, varifrån den största delen av dagens vattenförsörjning distribueras, är därtill i behov av renovering. En sådan renovering är möjlig först när en ny vattentäkt med nytt vattenverk samt erforderliga ledningar är på plats. Såväl ansökan om vattenuttag som ansökan om vattenverk är ingivna och prövas för närvarande hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt respektive Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Västra Götaland. För att möjliggöra en redundant vattenförsörjning samt renovering av Sjöbo vattenverk är det således angeläget att projektet inte onödigtvis försenas. Sökanden anser med anledning av dessa särskilda omständigheter och då det rör sig om vattenförsörjning till allmänheten att det finns starkt behov av förtida tillträde.

- 4.4 Det behov som avses fyllas genom ansökt ledningsrätt är därmed så stort att det får anses överväga fastighetsägarnas eventuella olägenhet av att tillträde sker innan ledningsbeslutet har vunnit laga kraft. Med anledning av behovet och det gedigna underlagsmaterial som ligger till grund för ansökan får det därtill anses uteslutet att beslut om ledningsrätt skulle upphävas i högre instans.
- 4.5 För det fall förtida tillträde medges kommer Sökanden erbjuda ersättning i form av förskottsbelopp innan det förtida tillträdet tas i anspråk.

5. Ledningarnas beskaffenhet

- 5.1 Ledningarnas typ och dimensioner beskrivs i Bilaga 3.
- 5.2 Bolaget har företagit utredningar avseende alternativa sträckningar för aktuell ledningsdragning. Utredningarna visar att den nu förslagna sträckningen är den mest lämpliga med anledning av topografi, påverkan på naturmiljö samt minsta intrång för aktuella fastigheter. Detaljsträckningen kan dock vara beroende av geotekniska förutsättningar och arkeologiska lämningar. Under förrättningen måste således säkerställas genom utredning att den föreslagna sträckningen fungerar.

6. Ersättning

Ersättning för ledningsrätten ska ske med de belopp Lantmäterimyndigheten anser skäligt.

7. Särskilda föreskrifter

- 7.1 Sökanden anser att Lantmäterimyndigheten ska besluta om följande föreskrifter:
1. Sökanden ska vid utövande av ledningsrätten tillse att fastighetsägare inte betungas mer än nödvändigt.
 2. Fastighetsägare får inte uppföra byggnad eller utföra annan anläggning, plantera träd, annan större vegetation eller anordna upplag, inom tre meter från Ledningsrättsområdet.

3. Fastighetsägare får inte utan Sökandens skriftliga medgivande spränga, fälla träd, schakta, borra eller på annat sätt ändra marknivån eller vidta någon annan åtgärd som kan medföra risk för skada på ledningarna.

8. Genomförandetid

De arbeten som omfattas av ledningsrätten ska vara utförda inom sju år från Sökandens tillträde.

9. Etableringsytor

9.1 Tillfälliga nyttjanderätter för etableringsytor kommer att behövas. De som är fastställda redan idag framgår av Bilaga 1 och 2 och omfattas av Sökandens yrkande. Det rör sig om mindre och endast tillfälligt nyttjande av ytorna för uppställning inför och under etablering av ledningar.

9.2 För de etableringsytor som ännu inte fastställts, och som inte ingår i denna ansökan, kommer erforderlig rådighet att säkerställas i särskild ordning längre fram i projektet.

10. Sammanträde

Om Lantmäteriet avser hålla sammanträde kan Sökanden ordna för ändamålet lämplig lokal.

11. Kostnader

Sökanden svarar för förrättningskostnaderna i ledningsrättsärendet.

12. Handläggning

12.1 Bolaget hemställer, med motsvarande skäl som för förtida tillträde enligt punkt 4 ovan, om att myndigheten handlägger ärendet skyndsamt.

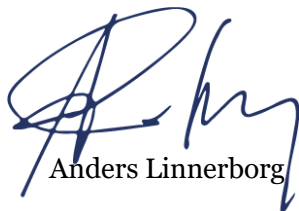
12.2 Enligt 15 kap. 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, gäller sekretess i en myndighets affärsverksamhet för uppgift som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret, om det kan antas att det skadar landets försvar eller på annat sätt vållar fara för rikets säkerhet om uppgiften röjs. Denna sekretess gäller även försörjningsberedskapen i fredstid.

12.3 Enligt 18 kap. 8 § OSL föreligger sekretess för sådan information som om den röjs kan leda till brottslig gärning som kan skada det intresse som sekretessen avser, däribland information om anläggningar.

12.4 Enligt 18 kap. 13 § OSL gäller sekretess för uppgift som hänför sig till en myndighets verksamhet som består i risk- och sårbarhetsanalyser avseende fredstida krissituationer, planering och förberedelser inför sådana situationer eller hantering av sådana situationer, om det kan antas att det allmännas möjligheter att förebygga och hantera fredstida kriser motverkas om uppgiften röjs. Detta avser bl.a. information om olika slags kritiska anläggningar, exempelvis geografisk placering av anläggningarna.

- 12.5 Huvudmän för dricksvattenförsörjningen har enligt LIVSFS 2008:13, Livsmedelsverkets föreskrifter om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar, ålagts långtgående skyldigheter för att förhindra att skada uppkommer för dricksvattenförsörjningen. Skyddet för information om geografisk placering är en del av dessa skyldigheter.
- 12.6 Sökanden anser därför att uppgifter om ledningarnas geografiska lokalisering, Bilaga 1, 2, 3, 4 och 5 i den utsträckning handläggningen tillåter, ska omfattas av sekretess. Uppgifternas känsliga natur understryks av att de konsulter som arbetar med frågorna har fått ingå sekretessavtal för att få del av uppgifterna.

Malmö som ovan,



Anders Linnerborg



Emelie Sandberg



Klara Nylander

Bilagor

1. Karta över ledningsrättsområde, arbets- och etableringsområde i shape (sekretess)
2. Karta över ledningsrättsområde, arbets- och etableringsområde i pdf (sekretess)
3. Uppställning över ledningar för respektive delområde (sekretess)
4. Anmälningar och dispenser (sekretess)
5. Underlag till sökta dispenser (sekretess)
6. Registreringsbevis
7. Fullmakt